

Dinsdag, 17 januari 2023

I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

RESOLUTIES

EUROPEES PARLEMENT

P9_TA(2023)0006

De instelling van een “Europese hoofdstad van lokale handel”

Resolutie van het Europees Parlement van 17 januari 2023 over de instelling van een Europese hoofdstad van lokale handel (2022/2874(RSP))

(2023/C 214/01)

Het Europees Parlement,

- gezien verzoekschrift nr. 0699/2021,
- gezien artikel 3, lid 3, en de artikelen 4 en 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
- gezien de artikelen 24, 153, 173 en 227 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt ⁽¹⁾,
- gezien Verordening (EU) 2021/690 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van een programma voor de interne markt, het concurrentievermogen van ondernemingen, met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen, het gebied van planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders, en Europese statistieken (programma voor de interne markt), en tot intrekking van de Verordeningen (EU) nr. 99/2013, (EU) nr. 1287/2013, (EU) nr. 254/2014 en (EU) nr. 652/2014 ⁽²⁾,
- gezien Verordening (EU) nr. 1287/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van een programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen (COSME) (2014 — 2020) en tot intrekking van Besluit nr. 1639/2006/EG ⁽³⁾,
- gezien de aanbeveling van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (kennisgeving geschied onder nummer C(2003) 1422) ⁽⁴⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, getiteld: “Denk eerst klein” — een “Small Business Act” voor Europa (COM(2008)0394),
- gezien zijn resolutie van 17 april 2020 over gecoördineerde EU-maatregelen om de COVID-19-pandemie en de gevolgen ervan te bestrijden ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ PB L 376 van 27.12.2006, blz. 36.

⁽²⁾ PB L 153 van 3.5.2021, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 33.

⁽⁴⁾ PB L 124 van 20.5.2003, blz. 36.

⁽⁵⁾ PB C 316 van 6.8.2021, blz. 2.

Dinsdag, 17 januari 2023

- gezien zijn resolutie van 17 februari 2022 over het aanpakken van niet-tarifaire en niet-fiscale belemmeringen op de eengemaakte markt ⁽⁶⁾,
 - gezien de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, getiteld, "Het moment van Europa: herstel en voorbereiding voor de volgende generatie" (COM(2020)0456),
 - gezien de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, getiteld, "Een kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa" (COM(2020)0103),
 - gezien de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de regio's, getiteld: "Een Europese detailhandel die past bij de 21e eeuw" (COM(2018)0219),
 - gezien de studie van juli 2020 van het directoraat-generaal Interne Markt, Industrie, Ondernemerschap en Midden- en Kleinbedrijf van de Europese Commissie, getiteld "Territorial supply constraints in the EU retail sector",
 - gezien artikel 227, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de Commissie verzoekschriften verzoekschrift nr. 0699/2021 heeft ontvangen, waarin voorgesteld wordt een Europese hoofdstad van lokale handel en detailhandel in te stellen;
- B. overwegende dat de voorstellen van indiener inspiratie kunnen bieden voor de selectieprocedure voor deze Europese hoofdstad van lokale handel en detailhandel;
- C. overwegende dat de detailhandel een heel belangrijke levensader van de Europese economie is, die goed is voor 11,5 % van de toegevoegde waarde die in de EU gecreëerd wordt en voor meer dan 29 miljoen rechtstreekse banen; overwegende dat een goed presterende detailhandel cruciaal is voor gezinsbudgetten en leveranciers, aangezien consumenten gemiddeld 30 % van hun budget in de winkel uitgeven;
- D. overwegende dat kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), met inbegrip van familiebedrijven, de ruggengraat van de Europese economie vormen; overwegende dat kmo's 99 % van alle ondernemingen in de EU uitmaken en goed zijn voor ongeveer 100 miljoen banen ⁽⁷⁾;
- E. overwegende dat kmo's uit de detailhandel van essentieel belang zijn voor stedelijke en plattelandsgemeenschappen, deel uitmaken van het sociale weefsel en ervoor zorgen dat dorps- en stadskernen levendige plekken blijven waar burgers op korte afstand van hun woning alle diensten kunnen vinden die ze nodig hebben; overwegende dat deze kmo's ook helpen om plattelandsvlucht tegen te gaan; overwegende dat kmo's uit de detailhandel rechtstreeks bijdragen aan de welvaart, participatie en het welzijn van de burgers, het lokale culture leven en het behoud van erfgoed van dorpen en steden in de EU, en dat zij deze veel banen opleveren, wat dan weer tot een betere consumentenervaring leidt;
- F. overwegende dat de afwezigheid van lokale handel daarentegen kan leiden tot de sociale, economische en fysieke achteruitgang van stadscentra en -districten, en zelfs tot een vicieuze cirkel waarbij de onveiligheid steeds toeneemt; overwegende dat de afwezigheid van detailhandelsdiensten beschouwd wordt als een van de oorzaken van plattelandsvlucht;
- G. overwegende dat consumenten dankzij lokale handel toegang hebben tot meer gepersonaliseerde en rechtstreekse diensten;
- H. overwegende dat de detailhandel door de COVID-19-crisis een flinke klap heeft gekregen; overwegende dat kmo's een ongekende schok in de wereldeconomie te verduren hebben gekregen, waarbij winkels moesten sluiten of op zijn minst zware voorzorgsmaatregelen moesten nemen; overwegende dat de sector daarnaast ook te lijden heeft onder de huidige crises, waaronder het conflict in Oekraïne en de fors oplopende energiekosten; overwegende dat veel kmo's, vaak microfamiliebedrijven, in ademnood raken, en dat er daardoor banen op de helling staan;

⁽⁶⁾ PB C 342 van 6.9.2022, blz. 212.

⁽⁷⁾ https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes_nl.

Dinsdag, 17 januari 2023

- I. overwegende dat kmo's het vaak erg moeilijk hebben om hun concurrentiepositie te behouden terwijl de hele, door grote bedrijven gedomineerde detailhandelswaardeketen steeds mondialer wordt; overwegende dat mede daardoor het commerciële aanbod en de invulling van steden steeds homogener wordt, stadscentra leeglopen, en de ecologische voetafdruk en de druk op de arbeidsomstandigheden toenemen; overwegende dat een versterking van de lokale handel dit zou kunnen tegengaan;
- J. overwegende dat de detailhandel door de snelle opkomst van de e-commerce momenteel grote veranderingen doormaakt en detailhandelszaken die on- en offlineverkoop met elkaar combineren tegelijk voor nieuwe kansen en uitdagingen in de sector zorgen;
- K. overwegende dat de inflatie in de eurozone maar blijft toenemen; overwegende dat de energie- en brandstofprijzen nog steeds veel sneller stijgen dan de gemiddelde inflatie en uiterst volatiel blijven, en dat dat een van de belangrijkste redenen is dat kmo's hun activiteiten moeten stilleggen; overwegende dat kmo's en micro-ondernemingen uit de detailhandel hierdoor bijzonder kwetsbaar zijn;
- L. overwegende dat kleine handelaars vaak overklast worden door grote verkoopplatforms die lagere prijzen kunnen bieden doordat ze hun productie naar derde landen hebben verplaatst;
- M. overwegende dat alle regio's van de EU over digitale netwerken met een hoge capaciteit moeten beschikken, zodat een eerlijke detailhandel op gelijke voet overal in de EU mogelijk is; overwegende dat de uitrol van deze netwerken in de EU volgens de Europese Rekenkamer nog steeds ernstig tekortschiet, waardoor de digitale kloof groter kan worden en lokale winkels in dunbevolkte gebieden, in tegenstelling tot winkels in grote steden, in de problemen kunnen komen;
- N. overwegende dat de mededeling van de Commissie "Een Europese detailhandel die past bij de 21e eeuw" tot doel heeft het concurrentievermogen van de detailhandel te versterken;
- O. overwegende dat het initiatief "Revitalise Retail" van de Commissie bedoeld is om kmo's uit de detailhandel te digitaliseren en te moderniseren; overwegende dat het voor de beleidsmakers van de EU van het grootste belang is dat kleine detailhandelaars voldoende uitgerust worden om zich aan deze veranderingen te kunnen aanpassen;
- P. overwegende dat de Commissie het voorstel van indiener om een Europese hoofdstad van lokale handel en detailhandel te creëren, toejuicht, en zal bekijken hoe ze deze kwestie specifiek zal aanpakken; overwegende dat de Commissie er bovenal voor wil zorgen dat haar steunprogramma's een voelbare impact hebben en ze daarom met name zal bekijken of ze meer moet doen dan enkel sensibiliseren, en juist rechtstreeks zou moeten helpen om de problemen van kmo's uit de detailhandel op te lossen en zo gunstige omstandigheden voor hen te creëren;
- Q. overwegende dat de lopende werkzaamheden van steden in het kader van het industrie- en kmo-beleid dankzij het voorstel versterkt zouden kunnen worden, met name het initiatief Intelligente steden, waarbij een actieve groep van 136 steden uit 21 landen wordt samengebracht met als doel optimaal gebruik te maken van geavanceerde technologieën, een groene en digitale transformatie teweeg te brengen, en de maatschappij veerkrachtiger te maken
- R. overwegende dat de opbouw van een robuust netwerk van detailhandelaars bijzonder nuttig kan zijn voor wie op een modernere en betere manier wil kunnen concurreren;
- S. overwegende dat kmo's het lastiger hebben om administratieve formaliteiten te vervullen dan grotere bedrijven, aangezien ze over beperktere middelen en mankracht beschikken;
- T. overwegende dat de detailhandel in de eerste plaats door de lidstaten moet worden gereguleerd; overwegende dat bij een beoordeling van de obstakels waar de detailhandel mee te kampen heeft, steeds rekening moet worden gehouden met onder meer de ervaringen en zienswijzen van bedrijven, werknemers en consumenten; overwegende dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat de bestaande regelgeving kmo's en micro-ondernemingen niet onevenredig hard treft en hun activiteiten belemmert;
- U. overwegende dat de detailhandel een aanzienlijke fiscale bijdrage levert waarmee openbare diensten voor alle burgers betaald kunnen worden;
- V. overwegende dat dit voorstel tot doel heeft lokale detailhandel aan te moedigen en de mensen meer bewust te maken van het economische en maatschappelijke belang ervan;

Dinsdag, 17 januari 2023

- W. overwegende dat de producten in de lokale handel vaak afkomstig zijn van regionale of nationale leveranciers, wat helpt om de koolstofvoetafdruk van hun producten te verlagen; overwegende dat productie binnen de EU-grenzen een garantie is voor goede kwaliteitsnormen en arbeidsomstandigheden;
- X. overwegende dat ondersteuning van lokale handel en kmo's uit de detailhandel in de EU cruciaal is om de EU-economie aan te zwengelen en toeleveringsketens korter, flexibeler en veiliger te maken;
- Y. overwegende dat het stimuleren van lokale handel helpt de handel in korteketenproducten te vergroenen; overwegende dat burgers meer bewust moeten worden gemaakt van het feit dat lokale handel en handel dicht bij huis belangrijk zijn in de strijd tegen de klimaatverandering;
- Z. overwegende dat de producten en diensten uit de dorpen, steden en regio's in de Europese Unie gestimuleerd en gekoesterd moeten worden om ergoed te beschermen en de Europese eengemaakte markt te versterken; overwegende dat de Commissie, indien ze gevolg geeft aan het voorstel in het verzoekschrift, beschermde geografische aanduidingen beter zou kunnen traceren en vastleggen met als doel Europese producten op de interne markt en wereldwijd te promoten en te beschermen tegen oneerlijke concurrentie;
- AA. overwegende dat de meeste EU-beleidsmaatregelen en -wetgeving op lokaal en regionaal niveau worden uitgevoerd en tegenwoordig op bijna alle politieke, economische en sociale gebieden betrekking hebben;
- AB. overwegende dat de omzet van de detailhandel in de EU volgens gegevens van Eurostat in augustus 2022 met 1,3 % is geslonken tegenover dezelfde periode in 2021 ⁽⁸⁾;
- AC. overwegende dat de Commissie reeds over programma's beschikt om banen en lokale economische activiteiten te helpen creëren en behouden (zoals de Europese Innovatieraad, het Uitvoerend Agentschap voor kleine en middelgrote ondernemingen (EASME) en de Erasmus+-programma's) en dat dit voorstel met deze programma's ondersteund kan en moet worden;
1. roept de Commissie op om het voorstel tot instelling van een Europese hoofdstad van lokale handel en detailhandel verder uit te werken, een specifiek programma hieromtrent op tafel te leggen en concrete voorstellen te doen met betrekking tot middelen voor steunprogramma's en de gevolgen voor de begroting daarvan te vermelden, om een rechtstreekse bijdrage te leveren aan oplossingen voor de uitdagingen in de lokale detailhandel;
 2. verzoekt de Commissie een EU-maatregel, getiteld "Europese hoofdstad van lokale handel en detailhandel" voor te stellen om de lokale detailhandel in de schijnwerpers te zetten, aangezien deze cruciaal is voor de sociale samenhang, Europese dorpen, steden en regio's elk hun eigen, diverse karakter geeft en beschermt, en lokale bedrijven helpt om te gaan met de uitdagingen van oneerlijke concurrentie;
 3. roept de Commissie op om elk jaar een jury samen te stellen die bestaat uit verschillende belanghebbenden, zoals vertegenwoordigers van kmo's, lokale handelsverenigingen, burgerorganisaties, jonge ondernemers, lokale vertegenwoordigers, en leden van het Europees Parlement en het Comité van de Regio's; dringt erop aan dat deze jury de toelatingsvoorwaarden en selectiecriteria bepaalt, rekening houdend met, bijvoorbeeld, factoren zoals goede arbeidsomstandigheden, milieubescherming of stimulansen voor lokale producten; is van mening dat alle dorpen en steden, ongeacht hun inwoneraantal, moeten kunnen meedoen aan de selectieprocedure; stelt voor dat de jury vervolgens de Commissie, het Parlement en de Raad een verslag met de nominaties moet doorsturen, die zijn beoordeeld aan de hand van de doelstellingen en kenmerken van deze maatregel;
 4. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat elk jaar een Europees dorp of een Europese stad de kans krijgt een jaar lang conferenties, workshops en initiatieven te organiseren, bijvoorbeeld over de digitalisering van de handel, hoe steden technologische innovatie in de lokale detailhandel kunnen stimuleren, kunnen bijdragen aan de bescherming van het milieu, culturele trends kunnen versterken, of beter met consumenten kunnen communiceren en in dialoog gaan;
 5. benadrukt dat de Commissie de lidstaten steun en advies moet verstrekken zodat ze de detailhandelsmarkt eerlijker, opener en vollediger kunnen maken, rekening houdend met goede praktijkvoorbeelden en richtsnoeren op basis waarvan ze minder beperkende maatregelen kunnen vaststellen en zo het evenwicht bewaren tussen overheidsdoelstellingen enerzijds en de ontwikkeling en groei van de detailhandel anderzijds; verzoekt de Commissie en de lidstaten met name de oprichting en/of versterking van toeleveringsketens te vergemakkelijken;

⁽⁸⁾ Eurostat, euro-indicatoren, 5 september 2022: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/14698165/4-05092022-AP-EN.pdf/e19fec60-f51a-dde7-51cb-0b8d0bd7f6fc>

Dinsdag, 17 januari 2023

6. roept de lidstaten op om maatregelen te nemen teneinde bedrijfsmodellen in de kleine detailhandel, met inbegrip van familiebedrijven, nieuw leven in te blazen, te moderniseren en aan te passen, zodat de overheid kleine detailhandelaars kan helpen zich technologische en digitale nieuwigheden eigen te maken en om te moderniseren, met als doel toekomstige uitdagingen aan te gaan, zoals strengere milieunormen en uitdagingen op het gebied van de energievoorziening, met name na de COVID-19-pandemie, en aanzienlijke veranderingen in het koopgedrag;
7. verzoekt de Commissie en de lidstaten stimulansen te creëren voor de ontwikkeling van succesvol lokaal beleid, dat een werkelijke impact kan hebben op het leven en werk van kleine detailhandelaars, bijvoorbeeld door opleidingen over nieuwe technologieën in de detailhandel te stimuleren, zodat alle handelaars kunnen inspelen op nieuwe vormen van onlineverkoop;
8. benadrukt dat lokale handel een grote rol speelt in plattlandsgebieden en in middelgrote dorpen en steden een economische levensader voor de hele omgeving is; onderstreept dat dit soort handel een motor is voor de economie en de werkgelegenheid in deze gebieden en nauw verbonden is met andere sectoren, zoals de toeristische of culturele sector, en dat deze samenwerking en partnerschappen de economische ontwikkeling van dorpen en steden vaak een flinke duw in de rug geven;
9. roept de Commissie en de lidstaten op om kleine detailhandelaars in alle fasen — van hun oprichting tot het dagelijkse beheer — te ondersteunen, en daarbij wel rekening te houden met het subsidiariteitsbeginsel en de noodzaak om de administratieve lasten voor kleine ondernemingen en detailhandelaars te af te bouwen; dringt erop aan kleine detailhandelaars te helpen om tijdens hun digitale transformatie obstakels en moeilijkheden te overwinnen;
10. verzoekt de Commissie een specifieke, EU-wijde communicatiecampagne over de detailhandel te lanceren door een label voor “lokale EU-handel” in te voeren, dat bedoeld is om lokale handel in de EU te stimuleren en burgers aan te moedigen om deel te nemen aan de detailhandel — als consument en als leverancier; verzoekt de Commissie campagne te voeren om de mensen bewust te maken van het belang en de voordelen van lokale handel;
11. verzoekt de Commissie om volledig gebruik te maken van het programma voor de interne markt teneinde lokale bedrijven, en met name kmo's, te ondersteunen, en zo hun concurrentievermogen en duurzaamheid te bevorderen, ook in de detailhandel, en daarbij de toegang tot de markt te vergemakkelijken, distributienetwerken te versterken, ondernemerschap en het verwerven van ondernemersvaardigheden te bevorderen, de sector te moderniseren en de milieu- en energievoetafdruk ervan te verminderen;
12. roept de Commissie en de lidstaten op om te voorkomen dat de sector in deze bijzonder complexe tijden ten onder gaat, en om de aanvullende middelen en hulp te bieden die de detailhandel in de EU nodig heeft om te overleven; benadrukt dat kmo's bijzonder hard getroffen worden door de huidige aanvoercrisis en prijsstijgingen;
13. verzoekt de lidstaten en regionale en lokale overheden om detailhandel als algemene prioriteit op te nemen in hun operationele programma's, beleid voor stedelijke en plattelandsontwikkeling, strategieën voor slimme specialisatie en partnerschapsovereenkomsten voor 2021-2027, met als doel projecten ter ondersteuning van de detailhandel te financieren;
14. verzoekt de Commissie om in het kader van de doelstelling “de stedelijke dimensie van het cohesiebeleid versterken” ook lokale handel te stimuleren, aangezien dat een cruciale sector voor de lokale en regionale economie is;
15. moedigt de lidstaten aan om belastingvoordelen in te voeren voor kleine handelaars die ervoor kiezen zich in dunbevolkte gebieden te vestigen, als middel om de demografische problemen in de EU aan te pakken;
16. verzoekt de Commissie bovendien om rekening te houden met de eventuele synergieën tussen haar verschillende DG's, gezien de transversale aard van lokale handel, op gebieden als toerisme, vervoer, cultuur, regionale ontwikkeling, stedelijk beleid, werkgelegenheid en klimaat;
17. verzoekt de Commissie samen te werken met de Europese Innovatieraad en EASME om een Europese hoofdstad van lokale handel en detailhandel in het leven te roepen;

Dinsdag, 17 januari 2023

18. roept de Commissie op om elk jaar een verslag te publiceren waarin de resultaten van het evenement van het voorgaande jaar worden geëvalueerd, en daarin een analyse door de organisatoren van het evenement op te nemen met hun ervaringen en een samenvatting van de goede praktijkvoorbeelden en kennis die in andere steden kunnen worden toegepast; dringt erop aan dat dit verslag aan het Parlement, de Raad en het Comité van de Regio's wordt gepresenteerd; vindt het belangrijk dat de Commissie voorstellen ter herziening van dit initiatief kan indienen om de goede werking ervan te waarborgen, met name met het oog op eventuele uitbreiding van de Unie in de toekomst;

19. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, het Comité van de Regio's en de regeringen en parlementen van de lidstaten.
